Με το «νι» και με το «σίγμα»

Παλαιότερα, όταν τα παιδιά μάθαιναν τα υποκοριστικά, ο δάσκαλος τούς έλεγε ότι η αρχική τους κατάληξη ήταν σε -ιο και ότι στα μεσαιωνικό χρόνια ήταν σε -ιον και -ιν, για να καταλήξει στο τέλος στο απλό -ι. Π.χ. παιδίον, παιδίν, παιδί. Επίσης, τους δίδασκε ότι ο τύπος των θηλυκών τριτόκλιτων ήταν σε -ις και κατέληξε να φύγει το τελικό -ς. Π.χ. πόλις, πόλι.

Όταν στους τελευταίους αιώνες άρχισαν να γράφουν το χέρι, το πόδι, χωρίς το -ν και η πίστι, η πόλι χωρίς το -ς, οι τύποι που είχαν το νι και σίγμα θεωρούνταν οι πιο σωστοί και οι κομψότεροι. Γι’ αυτό, όποιος μιλούσε με το νι και με το σίγμα, μιλούσε σωστό και τέλεια. Απ’ αυτό, λοιπόν, βγήκε η φράση: «Του τα είπα με το νι και με το σίγμα», που σήμερα σημαίνει επακριβώς, αυτολεξεί, με κάθε λεπτομέρεια.